

Ako poznám, že moje dieťa je dyslektik?

Dyslexia je definovaná ako porucha, prejavujúca sa ťažkosťami pri osvojovaní si čítania napriek tomu, že sa dieťaťu dostáva bežného výukového vedenia, má primeranú inteligenciu a sociokultúrnu príležitosť. Je podmienená poruchami v základných poznávacích schopnostiach, pričom tieto poruchy sú často konštitučného pôvodu. Podmienkou je aj to, že dieťa nemá zrakový či sluchový postih.

Už z vyššie uvedeného je jasné, že nie každý, kto slabo číta, je dyslektik. Záleží teda na príčine. Ak je príčinou slabého čitateľského výkonu slabá domáca príprava, nedostatok alebo nekvalita výučby, IQ pod hranicou normy, či zrakový, respektíve sluchový postih, nejde o dyslexiu.

Sú isté príznaky, ktoré by pre vás mohli byť signálom, že čosi nie je v poriadku.

- Dyslektik je zvyčajne bystré a šikovné dieťa, no jeho výkony v čítaní sú hlboko podpriemerné a naopak jeho výkony v matematike obyčajne ďaleko prevyšujú výkony v čítaní (niekedy sa objavuje dvoj, či trojstupňový rozdiel v hodnotení).
- Dyslektik je neposedný, má zníženú schopnosť koncentrácie a len ťažko sa sústreďí.
- Konkrétnej činnosti sa dokáže venovať iba krátkodobo.
- Má poruchy pravo-lavej orientácie, resp. orientácie v priestore.
- Má ťažkosti pri reprodukcii rytmu.
- Má výrazne zníženú rýchlosť čítania (Nedosahuje 60-70 slov/min. Netýka sa žiaka 1. ročníka.)
- Má veľkú chybovosť čítania, resp. nevie o čom číta (obsah)
- Má zníženú kvalitu čítania (hláskovanie, v lepšom prípade slabikovanie)
- Kvalita chýb v čitateľskom prejave dyslektika:
  - typické sú zámery: zrkadlové.....b/d, tvarovo podobných písmen.....m/n
  - prešmykovanie slabík.....píš/šíp
  - prečítanie iba prvej časti slova, pričom zvyšok dieťa doplní z hlavy
  - dvojité čítanie (dieťa slovo na viackrát ľuští potichu a až potom ho nahlas prečíta)

Ak máte podozrenie, že by mohlo ísť u vášho dieťaťa o dyslexiu, po rozhovore s triednym učiteľom sa obráťte na špeciálneho pedagóga CPPPaP. Niektorí rodičia odmietajú vyšetrenie, nakoľko im dyslexia asocjuje pojem hlúpeho dieťaťa. Dyslexiu považujú za zahanbujúcu. Tu treba zdôrazniť, že dyslektici sú deti s prevažne nadpriemerným intelektom a ich nedostatky nie sú spôsobené nižším IQ, ale špecifickou vývinovou poruchou. Zámerným prehliadaním možnosti výskytu tejto špecifickej poruchy učenia a odmietaním vyšetrenia, ubližujú rodičia predovšetkým svojmu vlastnému dieťaťu.

Predovšetkým si treba uvedomiť, že stanovenie diagnózy a vystavenie potvrdenia, nemožno v žiadnom prípade považovať za uzavretie problému. Znamená to (alebo by aspoň malo znamenať) rozdielny prístup v škole a úpravu hodnotenia. Prekonzultujte situáciu s príslušným špeciálnym pedagógom a osobne sa pohovárajte s triednym učiteľom. Existuje totiž obrovská nejednotnosť nielen v prístupe, ale aj v hodnotení žiakov so špecifickými poruchami učenia. Základný princíp ale je:

- a) Dieťa nesmie byť hodnotené za chyby, ktoré sú dôsledkom špecifickej poruchy
- b) Dieťa by malo mať dostatok času na splnenie úlohy
- c) Jeho vedomosti by mali byť preverované najmä ústnou formou

V prípade neistoty alebo snahe riešiť vyššie spomínané problémy prejavujúce sa u vášho dieťaťa, obráťte sa na špeciálneho pedagóga v CPPPaP Vranov nad Topľou.